

Projekt

z dnia 14 lutego 2025 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XIII.....2025
RADY GMINY NIEGOSŁAWICE**

z dnia 28 lutego 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Niegosławice
na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r., poz. 1465) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwała się, co następuje:

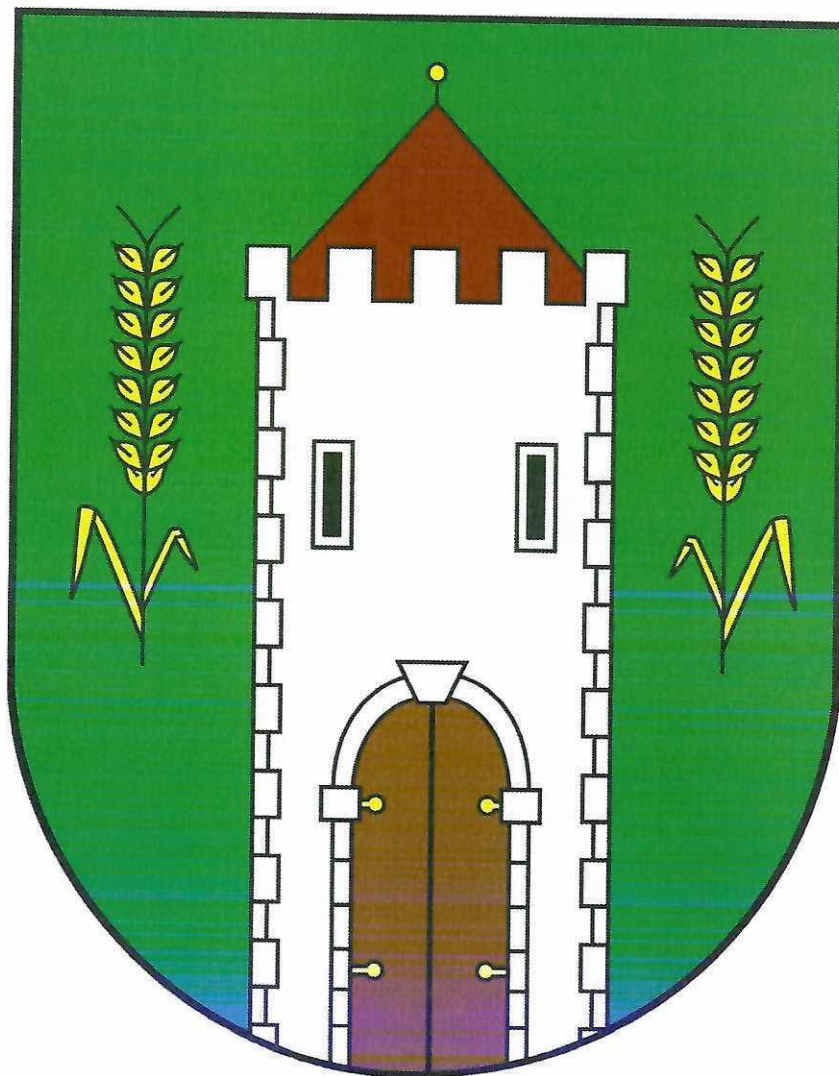
§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny w Gminie Niegosławice na lata 2025 – 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Arkadiusz Szlachetko

Załącznik do uchwały Nr XIII.....2025
Rady Gminy Niegosławice
z dnia 28 lutego 2025 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Niegosławice
na lata 2025 – 2027**

Spis treści

Wprowadzeni.....	3
1. Podstawa prawna.....	4
2. Zadania Gminy w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.....	4
2.1. Zadania.....	4
2.2. Słowniczek.....	5
3. Charakterystyka społeczno – demograficzna gminy Niegosławice.....	6
3.1 Stan zaludnienia w gminie Niegosławice.....	7
3.2 Bezrobocie.....	7
4. Diagnoza rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach.....	8
5. Stan zasobów.....	12
5.1. Zasoby instytucjonalne Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach.....	12
5.2. Zasoby Kadrowe.....	12
6. Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodzin.....	13
6.1 Analiza mocnych stron.....	14
6.2. Analiza szans i zagrożeń.....	14
6.3. Zagrożenia programu – zapobieganie.....	14
7. Założenia programu.....	15
7.1. Cele Programu.....	15
8. Oczekiwane, rezultaty.....	16
9. Adresaci programu.....	17
10. Realizatorzy programu.....	17
10.1. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach:.....	17
10.2. Zadania instytucji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Niegosławicach.	18
11. Termin realizacji.....	19
12. Źródła finansowania.....	19
13. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.....	20
14. Efekty realizacji celów.....	20
Indeks tabel.....	21

Wprowadzeni

Fundamentalną przesłanką Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczytna na lata 2025-2027 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia i pomocy rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz inicjatywą możliwych do zrealizowania zadań w zakresie opieki nad rodziną oraz dziećmi. Celem Programu jest przywrócenie zdolności w wypełnianiu tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek opracowania Programu Wspierania Rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Na terenie gminy Niegosławice zadania w obszarze wspierania rodziny realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Program Wspierania Rodziny w Gminie Niegosławice na lata 2025-2027 jest kontynuacją Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Realizowane zadania skupiać się będą na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

1. Podstawa prawna

Gminny Program wspierania rodziny w Gminie Niegosławice na lata 2025 - 2027 określa zadania własne Gminy wynikające z :

1. Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
3. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
4. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
5. Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
7. Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
8. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niegosławice.
9. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2025,

2. Zadania Gminy w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej

2.1. Zadania

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej art. 176 określa zadania własne gminy:

1. Opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych przez:
 - Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci,

4. Finansowanie :

- a) Podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- b) Kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,

5. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej po dniu 31 grudnia 2011 r. odpowiednio :

- a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,

- b) 30% w drugim roku pobytu dziecka,
- c) 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

2.2. Słowniczek:

Rodzina wspierająca – pokazuje prawidłowy model funkcjonowania rodziny. Formy pomocy są bardzo różne – uzależnione są od współpracy między zainteresowanymi rodzinami (np. pomoc w wychowaniu, zabieranie dzieci na wycieczki, zajęcia sportowe, pomoc w nauce, racjonalne dysponowanie środkami finansowymi).

Rodzina dysfunkcyjna (dysfunkcyjna) – terminy "rodzina dysfunkcyjna" i "rodzina patologiczna" często używa się tych definicji zamiennie, o rodzinie dysfunkcyjnej mówimy wówczas, gdy relacje pomiędzy jej członkami są trwale zaburzone i wpływają na samopoczucie psychiczne oraz fizyczne zarówno rodziców, jak i dzieci.

System pieczy zastępczej – jest to grono osób, instytucji, które podejmują działania mające na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w chwili niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców, a obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, należy do jednostek samorządu terytorialnego oraz do organów administracji rządowej.

Rodzina zastępcza – to rodzina, która tymczasowo lub na stałe opiekuje się i wychowuje dzieci osierocone, czy też których rodzice nie mogą we własnym poddać opiece i wychowaniu. Rodzina ta pełni funkcję rodziców zastępczych bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka.

Rodziny zastępcze dzielimy na :

1) Spokrewnione – tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim,

u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,

2) Niezawodowe – tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim,

u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, niebędącymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,

3) Zawodowe – w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne tworzone przez małżonków lub osoby nie pozostające w związku małżeńskim, u których umieszczon dziecko w celu sprawowania pieczy zastępczej, niebędącymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Asystent rodziny – zawód asystenta rodziny został wprowadzony w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadaniem asystenta jest wsparcie rodzin z problemami wychowawczymi, ale także zmianę systemu opieki nad dziećmi, które pozbawione są opieki rodziców.

Rodzinny Dom Dziecka – forma pieczy zastępczej dla osieroconych lub pozbawionych opieki rodzicielskiej dzieci i młodzieży do 18. roku życia, która jest zorganizowana w naturalnych rodzinach zastępczych w przystosowanych domach rodzinnych. W rodzinnym domu dziecka znajduje się od 4 do 8 dzieci osieroconych oraz nieokreślona liczba dzieci biologicznych lub adoptowanych.

Klub Integracji Rodzinnej – podmiot ekonomii społecznej, której celem jest reintegracja społeczno - zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie, mających trudności z funkcjonowaniem na otwartym rynku pracy.

Prace społecznie użyteczne – jest to forma aktywizacji zawodowej skierowana do osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy jednocześnie będących beneficjentami pomocy społecznej. Do prac społecznie użytecznych kierowane są osoby w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo i 40 miesięcznie.

3. Charakterystyka społeczno – demograficzna gminy Niegosławice

Gmina Niegosławice jest gminą wiejską położoną w powiecie żagańskim województwa lubuskiego.

Na terenie gminy znajduje się 20 miejscowości połączonych w 11 sołectw:

- Bukowica,
- Gościeszowice,
- Krzywezyce,
- Mycielin,
- Niegosławice,
- Nowa Jabłona,
- Przecław, Rudziny,
- Stara Jabłona,
- Sucha Dolna,
- Zimna Brzeźnica.

Gmina zajmuje obszar 136,1 km².

Jest to gmina typowo wiejska o charakterze rolniczym, wg danych z 2002 roku 64 % terenów gminy stanowią użytki rolne (brak nowych danych).

3.1 Stan zaludnienia w gminie Niegosławice.

Tabela 1 - Liczba mieszkańców

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba Ludności	4414	4369	4333

Sytuacja demograficzna gminy z roku na rok statystycznie maleje. Zauważalny jest duży spadek urodzeń w stosunku do zgonów, wg danych statystycznych w lata 2021-2023 przyrost naturalny był ujemny.

Tabela 2 - Przyrost naturalny

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba urodzeń	43	37	34
Liczba zgonów	58	55	42

3.2 Bezrobocie

Sytuacja bezrobocia na terenie gminy Niegosławice względem lat poprzednich uległa poprawie, jak można zauważyć w tabeli nr 3 Karta diagnostyczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z roku na rok zmniejsza się.

4. Diagnoza rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach

W Gminie Niegosławice, jednostką odpowiedzialną za realizację zadań polityki społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Niegosławicach.

Do zadań ośrodka należy aktywizacja, integracja oraz wspieranie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, niesienie też pomocy rodzinom przeżywającym trudności w prawidłowym funkcjonowaniu oraz zaspokojeniu podstawowych potrzeb.

Do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Niegosławice posłużyła analiza diagnostyczna rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach.

Tabela 3 - Karta diagnostyczna

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba mieszkańców gminy Niegosławice	4414	4369	4333
Liczba osób bezrobotnych	156	116	102
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	143	131	105
Liczba pracowników socjalnych	2	2	2
Liczba rodzin na rzecz których była świadczona praca socjalna	25	34	25
Liczba zawartych kontraktów	7	6	6
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	239	128	108
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze	522	479	-
Liczba rodzin pobierające Świadczenie Dobry Start	376	-	-
Liczba rodzin otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny	195	179	169
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	18	22	16
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	5	3	3
Liczba dzieci w wieku od	1014	1007	1016

0-18 roku życia			
Liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne	44	41	15
Liczba dzieci młodzieży pozostających w pieczy zastępczej i Placowce opiekuńczo wychowawczej	6	6	6

Tabela 4 - typy rodzin objętych pomocą społeczną wraz z pracą socjalną

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Rodziny ogółem; w tym	149	134	108
Osoby samotnie gospodarujące	97	88	74
2	22	19	16
3	12	11	4
4	8	4	16
5	6	6	3
6 i więcej	4	6	5

Tabela 5 - Powody przyznania pomocy społecznej

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Rodziny ogółem w tym:	143	131	105
Ubóstwo	102	95	84
Sieroctwo	-	-	-
Bezdomność	-	-	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	10	9	7
Bezrobocie	49	51	39
Niepelnosprawność	63	54	51
Długotrwała lub ciężka choroba	42	43	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - rodziny niepełne	8	7	6

- wielodzietne			
Przemoc w rodzinie	-	-	-
Alkoholizm	3	3	2
Narkomania	-	-	-
- Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	-	-	-
Zdarzenie losowe	1	-	1
Sytuacje kryzysowe	1	-	-

Opracowano na podstawie danych zawartych w ocenie zasobów OPS Niegosławice

Tabela 6 - Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba Kart Dużej Rodziny	80	61	60

W przedstawionej analizie można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Najczęstszym powodem przyznania pomocy w każdym roku jest bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba, z uwagi na polepszającą się koniunkturę ekonomiczną naszego regionu spada liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia. Jednakże przyglądając się danym przedstawionym w tabeli można zauważyć zwiększoną liczbę osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej choroby co spowodowane jest starzejącym się społeczeństwem.

Dzieci, uczęszczające do szkoły mogą skorzystać z posiłku w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Tabela 7- Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach

	2021	2022	2023
Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach	20	13	13

Gmina Niegosławice zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponosi odpłatność za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Tabela 8- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz koszty poniesione za ich pobyt

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	6	6	6
Opłata gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	30.057 zł	79.608	85.201

Obecnie liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w ostatnich trzech latach nie zwiększyła się lecz koszty ponoszone za pobyt dzieci w pieczy zastępczej co roku wzrastają, jest to związane z ustawą o pieczy zastępczej i wspieraniu rodziny, która mówi o procentowym udziale gmin w kosztach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Za pierwszy rok pobytu dziecka gmina ponosi 10 % odpłatności, za drugi rok 30 % w 3 i kolejnych latach 50 %. Wzrastające koszty dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej mają też związek z wzrastającym kosztem pobytu dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej, którego koszt ustanawia starosta powiatu żagańskiego.

Tabela 9- Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin, w tym objętych wsparciem	5	5	7
- zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny	2	2	3
- na wniosek pracownika socjalnego	3	3	4
- liczba dzieci w rodzinach	15	15	22
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę w tym:			
- ze względu na osiągnięcie celów,	0	0	0
- na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0	0
- brak efektów,	0	0	0
- zmiana miejsca zamieszkania	0	0	0
Przeciętny czas pracy z rodziną w miesiącach	50	62	54

5. Stan zasobów

5.1. Zasoby instytucjonalne Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach

Gminny Program Wspierania Rodziny jest realizowany przede wszystkim przez instytucje o zasięgu gminnym i powiatowym:

- Oświata – szkoły, oddziały przedszkolne, żłobki,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny do przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Gminne Centrum Kultury,
- Gminna Komisja rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny ds przeciwdziałania Alkoholizmowi,
- Gminne Biblioteki Publiczne,
- Świetlice wiejskie,
- Świetlice szkolne,
- Klub AA,
- Ośrodek Zdrowia,
- Parafia Rzymsko – Katolicka,
- Organizacje pozarządowe,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Sąd Rejonowy,
- Komisariat Policji,
- Placówki leczniczo – terapeutyczne.

5.2. Zasoby Kadrowe

- pracownicy socjalni,
- pedagodzy szkolni,
- psycholog,
- terapeuci,
- przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego,
- dyrektorzy szkół, żłobków,
- nauczyciele,
- lekarze i pielęgniarki szkolne i środowiskowe,
- przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Żaganiu,

- kuratorzy sądowi,
- grupa AA,
- caritas.

6. Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodzin

Analiza SWOT to jedna z najbardziej popularnych metod analiz służących do porządkowania danych. Pozwala ona skonfrontować ze sobą pozytywne i negatywne czynniki na terenie gminy, które to dają wskazówki na budowanie programu i wyznaczają w nim cele do realizacji szczególnie rodzinom, które potrzebują wsparcia ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej, by odpowiednio wpłynęły na wspieranie rodziny oraz poprawę ich bytu. Dlatego też analizę taką przeprowadza się na badaniach dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to strzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracja dla lokalnej polityki społecznej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Aktywnie działający Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. - Dobre rozeznanie środowiska przez pracowników socjalnych. - Profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji wspierających rodzinę (OPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki). - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i działający punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych. - Dobrze rozwinięty system wsparcia finansowego rodzin z dziećmi (stypendia, zasiłki na zakup żywności, posiłki w szkołach, zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze, karta dużej rodziny). - Zintegrowany proces przeciwdziałania przemocy w rodzinie oferujący pomoc specjalistyczną. - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Niegosławice 	<ul style="list-style-type: none"> - Ubóstwo. - Brak rodzin wspierających rodzinę - Pasywna postawa rodziców względem problemów pojawiających się w rodzinie. - Brak na terenie gminy Poradni Rodzinnej oraz utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (terapeuta, psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego. - Wyuczona bezradność i roszczeniowość. - Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów. - Niekorzystne prognozy demograficzne. - Brak chęci rodzin do zmiany stylu życia. - Zapewnienie kadrze szkoleń - Brak wystarczających środków finansowych na zatrudnienie specjalistów pracujących z osobami mającymi problemy opiekuńczo wychowawcze w rodzinie. - brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.

Analiza SWOT została przeprowadzona przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach i opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób zajmujących się pomocą rodzinie. Podsumowując powyższą analizę można stwierdzić, że dominują zarówno mocne strony jak i słabe strony związane z pomocą dziecku i rodzinie. Wiele jest również zagrożeń. Jednakże korzystając z szans można wiele zmienić w tej dziedzinie.

Cały program opiera się na ścisłej współpracy i współdziałaniu służb z osobami, rodzicami, dla których został opracowany. Należy również uwzględnić fakt, że Program dotyczy pracy z rodzinami, których działania trudno przewidzieć. Zatem mimo iż z analizy SWOT wynika, że przewidziane działania

w oparciu o posiadane zasoby, powinny stanowić podstawę do skutecznych działań, to jednak nie przewidywalność czynnika ludzkiego może całkowicie zmienić prognozy.

6.1 Analiza mocnych stron

- baza instytucji wspierających rodzinę, szczególnie OPS, Oświata, Policja, Sąd, PCPR,
- pracujący z rodzinami Asystent rodzinny,
- funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie gminy.

6.2. Analiza szans i zagrożeń

W oparciu o zestawienie mocnych i słabych stron w pierwszej części dokumentu zauważa się szanse

i zagrożenia:

Szanse:

- zapobieganie niewydolności rodziny poprzez spotkania rodziców z psychologiem, pedagogiem,
- wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodziny,
- wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia,
- realizacja programów profilaktycznych propagujących zdrowy styl życia,
- wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz dzieci i rodziny.

6.3. Zagrożenia programu – zapobieganie

- wzrost kosztów utrzymania rodziny,
- zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci,
- rozszerzenie zjawisk patologicznych: agresji, przemocy, wandalizmu oraz uzależnienia,
- wystąpienie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny więzi międzypokoleniowych, problemy alkoholowe członków rodziny,
- niechęć do podejmowania pracy – korzystanie z zasiłków i innych form pomocy

przyznawanej przez OPS,

- niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny oraz pomocy społecznej.

7. Założenia programu

7.1. Cele Programu

Cel główny:

„Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych

w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania”.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:
 - objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych ponadpodstawowych na terenie placówek oświatowych,
 - współpraca z placówkami oświaty działającymi na terenie gminy Niegosławice,
 - monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia na terenie Gminy Niegosławice,
 - zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków.
2. Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z placówek pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Tabela 10 - Cel szczegółowy 1. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

L.P	Kierunek działania	Podmiot realizujący/ współrealizujący	Czas realizacji	Wskaźnik/miernik
1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków.	OPS Niegosławice	2025-2027	Liczba osób
2.	Współpraca z placówkami oświaty działającymi na terenie gminy Niegosławice	OPS Niegosławice/Szkoły podstawowe z terenu gminy	2025-2027	Liczba dzieci
3.	Monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia na terenie Gminy Niegosławice	OPS Niegosławice/ lekarz rodzinny/pielęgniarka środowiskowa	2025-2027	Liczba osób
4.	Objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych ponadpodstawowych na terenie placówek oświatowych,	OPS Niegosławice/ Kuchnia Smakosza	2025-2027	Liczba dzieci

Tabela 11- Cel szczegółowy 2. Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę.

L.P	Kierunek działania	Podmiot realizujący/ współrealizujący	Czas realizacji	Wskaźnik/miernik
1.	Wydobywanie zasobów rodziny – jej zalet i wad, wskazanie form wykorzystania tego, co w niej dobre, pożyteczne	OPS Niegosławice/Kurator Sądowy	2025-2027	Liczba rodzin
2.	Udzielanie informacji na temat pomocy prawnej, w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny, pomoc w przezwyciężaniu problemów wychowawczych	OPS Niegosławice/ pedagog szkolny	2025-2027	Liczba rodzin

Tabela 12- Cel szczegółowy 3. Umożliwienie powrotu dzieciom z placówek pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

L.P	Kierunek działania	Podmiot realizujący/ współrealizujący	Czas realizacji	Wskaźnik/miernik
1.	Udział w spotkaniach zespołu, w sprawie okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej	OPS Niegosławice/PCPR	2025-2027	Liczba spotkań
2.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	OPS Niegosławice/PCPR	2025-2027	Liczba sporządzonych planów pracy z rodziną
3.	Przeciwdziałanie możliwym zagrożeniom i problemom w rodzinie biologicznej	OPS Niegosławice/PCPR/ instytucje organizacyjne działające na rzecz rodziny	2025-2027	Liczba rodzin/dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej

8. Oczekiwane, rezultaty

W wyniku wdrożenia Gminnego Programu Wpierania Rodziny i Pieczy Zastępczej na lata 2025-2027 przewiduje się następujące rezultaty:

- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- zapobieganie umieszczeniu dzieci w rodzinach zastępczych,
- niwelowanie negatywnych zachowań, które burzą skuteczny system wsparcia dla rodziny,

- poprawa sytuacji rodziny i dziecka,
- umożliwienie powrotu dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczych i rodzinach zastępczych do rodziny biologicznej,
- zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin aby zapobiec powstaniu sytuacji kryzysowych,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi Program Wspierania Rodziny.

9. Adresaci programu

Beneficjentami działań przedstawionych w Programie są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Niegosławice wychowujące dzieci i przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, których same nie są w stanie pokonać, a także rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy w celu odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program jest skierowany do rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo, rodzin żyjących w ubóstwie, rodzin z problemem uzależniania i przemocą, rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostatkiem społecznym. Wszystkie dzieci mają prawo ochrony ich wolności i praw oraz pomocy dla zapewnienia prawidłowego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównie uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania kolosalnych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie fundamentalnych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń w szkole oraz izolacji społecznej dlatego niezmiernie ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

10. Realizatorzy programu

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Niegosławicach we współpracy z instytucjami.

10.1. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach:

- Zatrudnienie i kierowanie asystenta rodziny do współpracy z rodzinami wymagającymi wsparcia, opracowanie planu pracy z rodziną i jego realizacja.

- Zapewnienie rodzinom możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego.
- Praca z rodzinami w celu zapobiegania umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych.
- Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu w zakresie podejmowania działań i pracy z rodziną w celu powrotu dzieci do rodziny naturalnej.
- Współfinansowanie zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo – wychowawczej.
- Wsparcie dla rodzin w trudnej sytuacji finansowej (zasiłki celowe, zasiłki okresowe, świadczenia rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia wychowawcze, świadczenie Dobry Start oraz stypendia szkolne).

10.2. Zadania instytucji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Niegosławicach.

Tabela 13- Podział zadań wg. instytucji

Lp.	Instytucja:	Zadania/ zakres współpracy
1	Urząd Gminy Niegosławice	Wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
2	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną, poprawę relacji i odbudowę roli rodzica, które pozwoliłyby na powrót dzieci do rodziny naturalnej.
3	Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.
4	Kuratorzy sądowi	Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
5	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niegosławicach	Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego. Organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz

		dorosłych. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Promowanie życia w trzeźwości poprzez współfinansowanie programów i ulotek profilaktycznych.
6	Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie	Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
7	Komisariat Policji w Szprotawie	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Niegosławice. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
8	Szkoły z terenu gminy Niegosławice	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji). Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
9	Ośrodek Zdrowia w Przeclawiu	Opieka i profilaktyka zdrowia. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
10	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Szprotawie	Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego.
11	Parafie z Gminy Niegosławice	Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
12	Organizacje pozarządowe prowadzące działalność w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej.

11. Termin realizacji

Wdrożenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 rozpoczyna się po jego przyjęciu przez Radę Gminy Niegosławice. Będzie on realizowany przez okres 3 lat do roku 2027. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

12. Źródła finansowania

Program finansowany jest ze środków budżetu gminy, budżetu państwa, środków

pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł oraz organizacji pozarządowych.

13. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Wspierania rodziny odbędzie się w oparciu o sprawozdawczość ujętą w corocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Niegosławicach.

Zgodnie z art. 179 ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Niniejszy Program wpisuje się w Gminna Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Niegosławice.

14. Efekty realizacji celów

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, wyeliminowanie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia.

W realizację Programu Wspierania Rodziny powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny, co pozwoli osiągnąć zamierzone cele. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

Indeks tabel

Tabela 1 - Liczba mieszkańców.....	7
Tabela 2 - Przyrost naturalny.....	7
Tabela 3 - Karta diagnostyczna.....	8
Tabela 4 - typy rodzin objętych pomocą społeczną wraz z pracą socjalną.....	9
Tabela 5 - Powody przyznania pomocy społecznej.....	9
Tabela 6 - Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny.....	10
Tabela 7- Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach.....	10
Tabela 8- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz koszty poniesione za ich pobyt..	11
Tabela 9- Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny.....	11
Tabela 10 - Cel szczegółowy 1. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez.....	15
Tabela 11- Cel szczegółowy 2. Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę.....	16
Tabela 12- Cel szczegółowy 3. Umożliwienie powrotu dzieciom z placówek pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.....	16
Tabela 13- Podział zadań wg. instytucji.....	18

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z póź. zm.), do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja

3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą na dzieciach, jak również na całej rodzinie w tym także w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone w pieczy zastępczej.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy instytucji zajmujących się rodziną.

Przyjęte w ramach Programu zadania są zgodne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały dotyczącej przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Niegosławice na lata 2025 – 2027 jest uzasadnione.

WOJT
mgr inż. Marek Szylińczuk